

Ideakortti 11 Uimaranta lähiliikuntapaikkana

Yleistä

Uimaranta voi olla monipuolinen lähiliikuntapaikka, jossa uiminen on yksi toiminta monien joukossa. Uimarannan mahdollisuuksiin monipuolisena lähiliikuntapaikkana vaikuttavat rannan fyysiset olosuhteet. Suuret hiekkarannat tarjoavat lenkkeilymahdollisuuksia ja pehmeä hiekka-alusta toimii esimerkiksi rantalentopalloon ja kiipeilyyn. Kallioisille ja pienemmille rannoille voi rakentaa esimerkiksi nuotiopaikan tai laavun. Ulkokuntosalit, lasten kiipeilytelineet ja pingispöydät ovat esimerkkejä monista rantojen yhteyteen sopivista liikuntatoiminnoista.

Talvella uimaranta voi palvella hiihto- ja matkaluistelu-reittien alku- tai päätepisteenä tai talviuimapaikkana. Jälle voi aurata luistelukentän tai muita jäällä pelattavia lajeja palvelevia alueita. Uimarannan hyvä saavutettavuus ja huoltotilojen käyttömahdollisuus on talviaikaankin eduksi.

Uimarannan sijainti ja saavutettavuus

Uimarannan sijoittamiseen ja rakentamiseen vaikuttaa ratkaisevasti maisematyyppi. Luonnostaan uimiseen sopivalle rannalle toteutettuna uimaranta on taloudellisempi rakentaa ja ylläpitää. Tyypillisesti harjuselänteisiin tai -rinteisiin liittyvät vesistöt soveltuvat uimarannoiksi luonnostaan, sillä vesistö on kuluttanut pinnan alla olevan harjun loivaksi, luonnolliseksi uimarannaksi. Myös muunlaiset maisemarakenteet voivat tarjota hyvät puitteet uimarannalle. Suomessa on monia mahdollisuuksia perustaa uimaranta vesistöjen laaja-alaisuuden vuoksi. Parhaita paikkoja uimarannalle ovat luonnonhiekkaranta, etelään tai länteen suuntautuva suojainen lahdeke tai jokisuvanto jossa on loivasti syvenevä vesi. Tällaisia paikkoja on yleensä harjujen läheisyydessä.

Nallikarin uimaranta Oulussa on monipuolinen lähiliikuntapaikka. Kuva: Juuso Pajukko.

Uimarannan tulisi sijaita yhdyskuntarakenteessa siten, että se on mahdollisimman hyvin saavutettavissa jalan, pyörällä, julkisilla kulkuvälineillä ja autolla. Huolto ja pelastusajoneuvojen tulee päästä rannalle ja niitä varten tulee olla opastus päätieltä. Uimarannan käyttöä lisää sijainti asutuksen läheisyydessä, hyvä tavoitettavuus, riittävä koko, laajentumisvara, monipuolisuus, ympärivuotisuus ja sosiaalinen kontrolli.

Uimarannan sijoittamista saastuttavien toimintojen kuten tehtaan, sataman tai maatilan lähelle tulee välttää.

Uimarannan kaavoittaminen

Maakuntakaava ei yleispiirteisen luonteensa vuoksi juurikaan ohjaa uimarannan sijoittelua. Maakuntakaavaan merkitään ainoastaan seudullisesti merkittävät virkistys- ja matkailualueet sekä maakunnalliset verkostosuunnitelman kohteet. Nämä voivat sisältää myös uimarantoja, mutta niitä ei erikseen esitetä kaavassa.

Yleiskaavassa voi esittää varauksen uimarannalle. Yleiskaava on myös joustava sijoitusratkaisuihin. Rantayleiskaavoissa sijaintien paikat määritellään yleensä tarkkaan.

Asemakaava on ohjeena rakentamiselle. Asemakaavan laatijana toimiva kunta vastaa myös riittävän uimarantaverkoston toteutumisesta ranta-alueiden kaavoissa. Ranta-asemakaavassa voidaan osoittaa virkistysalueita taajamien ulkopuolelle. Ranta-asemakaavan laatijana toimii maanomistaja. Yhteistyö yleiskaavoituksen ja kunnallisen liikuntapaikkasuunnittelun välillä on tärkeää. Sopivat alueet osoitetaan yleiskaavassa ja rantayleiskaavassa tehdään tarkemmat rajaukset. Asemakaavassa ja ranta-asemakaavassa voidaan myös rajata sellaisia alueita, joita yleiskaavassa ei ole määritelty.

Yleisen uimarannan on hyvä olla asemakaavoitettu tai ranta-asemakaavoitettu uimaranta-alueeksi. Kaavassa kannattaa osoittaa uima- ja oleskelualueen lisäksi kulkuyhteydet ja pysäköintivaraukset. Asemakaava-alueen ulkopuolella uimaranta voidaan toteuttaa, mikäli aluetta ei ole varattu jo johonkin muuhun tarkoitukseen maakuntakaavassa tai yleiskaavassa. Varaukset maa- ja metsätalousalueeksi, virkistysalueeksi tai taajamatoimintojen alueeksi ovat käyviä. Toteutus on kuitenkin helpointa, jos alue on jo varattu yleiskaavassa uimaranta-alueeksi. Asema ja ranta-asemakaava-alueella uimarantahanke voidaan toteuttaa uimaranta-alueeksi, yleiseen virkistyskäyttöön, loma- ja matkailualueeksi, urheilualueeksi tai maa- ja metsätalousalueiksi varatuilla alueilla. Uimarannan rakentaminen ei ole mahdollista ranta-asemakaavan yhteiskäyttöisellä virkistysalueella. Mikäli uimarantahankkeen aluetta ei ole kaavoitettu sopivaan käyttöön tulee tehdä asemakaavan tai ranta-asemakaavan muutos. Talviuintipaikkaa ei tarvitse osoittaa kaavassa.

VV- merkinnällä osoitetut alueet ovat uimaranta-alueita. Niille saa rakentaa ilman erillistä kaavamerkintää pieniä, uimarannan käyttöä palvelevia kioskeja, pukusuojia tai vastaavia kevyitä rakennelmia. Rakennusten ja autopaikkojen sijoittamiseen alueelle tarvitaan erillinen kaavamerkintä tai -määräys.

Aiheesta muualla:

Uimarannan varustelusta ja turvallisuusjärjestelyistä löytyy lisätietoja mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisu no 90 "Uimarantaopas"

*Kuluttajaviraston julkaisema ohje vuodelta 2003 "Turvallinen avantuintipaikka".
<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Talviuintipaikat/>*

*Valvira, 2008. Soveltamisopas uimavesiasetukseen 177/2008. [online] Saatavilla:
http://www.valvira.fi/files/ohjeet/Uimavesiasetuksen_soveltamisopas_11032008.pdf
[Käyty 15.8.2014]*

Luonnon virkistyskäyttö 2010, toim. Tuija Sievänen ja Marjo Neuvonen